

PLAN VAN AANPAK

Bij dit plan gaat het om de praktische uitvoering van de Jeugdwet art. 4.1.1, art.4.1.2, art.4.1.3. Dit plan is een wettelijk verplicht plan (instrument) bij een ondertoezichtstelling- OTS en bij een uithuisplaatsing- UHP.

Dit plan is een voorgeschreven regel, die te vinden is in de Jeugdwet, het Besluit Jeugdwet en in de Memorie van Toelichting op de Jeugdwet.

Het Keurmerk Instituut te Zoetermeer geeft aan als certificerende instantie van de GI's (dat zijn de Gecertificeerde Instellingen of Jeugdbeschermingen) e.a.) dat het Plan van Aanpak volgens de methode SMART geformuleerd moet zijn.

SMART staat voor: (S)pecifiek, (M)eetbaar, (A)ccceptabel, (R)ealistisch en (T)ijdgebonden
Certificerend betekent: geeft certificaten (zekerheidspapieren of garantiepapieren) af na onderzoek.

De wet schrijft het volgende voor:

1.

In het geval, dat de kinderrechter een beslissing ondertoezichtstelling/uithuisplaatsing uitspreekt is deze kinderrechter verplicht om conform BW1:255 lid 4 de concrete bedreigingen van de ontwikkeling van de minderjarige in de beschikking te omschrijven en vast te leggen. Concreet houdt in dat deze bedreigingen specifiek, meetbaar en eenduidig (als onderdeel van SMART) geformuleerd moeten zijn.

2.

In het geval, dat een cliënt voor de eerste maal met een dergelijke beslissing wordt geconfronteerd moet de GI (meestal Jeugdbescherming), zodra deze door de kinderrechter is aangewezen, binnen vijf dagen kennis maken met ouder(s) en minderjarige(n).

Besluit Jeugdwet artikel 4.2.2 lid 1 en lid 2.

Daarbij is het de bedoeling dat de GI- Jeugdbescherming, in casu de betreffende jeugdzorgwerker, de ouders aanbiedt om zelf een Plan op te stellen om de door de kinderrechter vastgestelde bedreigingen uit de wereld te helpen. Dat is het zogenoemde Familiegroepsplan of netwerkplan.

De wet zegt dat de gemeente verplicht is om een familiegroepsplan-netwerkplan mogelijk te maken en aan te bieden. De gemeente is niet verplicht om bijvoorbeeld een organisatie als EigenKrachtCentrale – EKC in te schakelen. Het Plan van Aanpak is vormvrij. De kosten komen voor rekening van de gemeente.

Het is helaas ernstig te betwijfelen of in die duizenden situaties van uithuisplaatsing wel de mogelijkheid is geboden aan de kring van betrokken mensen rond deze kinderen om met elkaar na te denken over een familiegroepsplan/netwerkplan. Er is nauwelijks aandacht voor het Familiegroepsplan/netwerkplan en er worden nog veel kinderen uithuisgeplaatst zonder dat er gekeken is wie uit de persoonlijke kring ook zorgen kan hebben voor kinderen en wij ervan vinden en met elkaar kunnen doen.

Ouders krijgen een " redelijke termijn" voor een Plan van Aanpak.

De Jeugdwet biedt die ruimte omdat een Familiegroepsplan of netwerkplan op verschillende manieren tot stand kan komen. Dat heeft dan invloed op de tijdstermijn.

De meeste tijd vraagt de inschakeling van de Eigen Kracht Centrale – EKC tel.nr.

3.

Het maken van een Familiegroepsplan of netwerkplan door het gezin+ het netwerk van het kind is geen verplichting.

In het geval dat ouders afzien van het maken van een Familiegroepsplan of netwerkplan moeten zij dat aan de jeugdzorgwerker kenbaar te maken.

Vanaf dat moment heeft de Jeugdzorgwerker maximaal zes weken de tijd om in overleg met ouder(s)/minderjarige(n) een Plan van Aanpak vast te stellen.

Dat Plan moet zijn afgestemd op de behoeften van de minderjarige(n).

4.

De Jeugdwet benoemt een Plan van Aanpak als onmisbaar om een traject ondertoezichtstelling/ uithuisplaatsing effectief en efficiënt uit te voeren.

Het is daarbij een belangrijk hulpmiddel om ouders zoveel mogelijk zelf de regie te geven en in hun kracht te zetten.

De Jeugdwet ziet het Plan van Aanpak belangrijk dat een ondertoezichtstelling- OTS of een uithuisplaatsing- UHP pas door de GI- Jeugdbescherming mag worden ingezet als er een vastgesteld Plan van Aanpak voorhanden is. Zie 4emorie van Toelichting op de Jeugdwet Deel Algemeen

5.

Het Keurmerk Instituut geeft aan dat het Plan van Aanpak aan de methodische eis van SMART moet voldoen. Het Plan dient daarom minimaal de volgende onderdelen te bevatten die specifiek en meetbaar zijn geformuleerd.

In het geval dat

- niet gerapporteerd is volgens methode SMART
  - de te bereiken resultaten en uit te voeren activiteiten vaag, te algemeen geformuleerd zijn of voor meerdere uitleg vatbaar zijn.
- dan is het Plan ondeugdelijk. Verantwoorde evaluatie is dan niet meer mogelijk.

De onderdelen van een PLAN VAN AANPAK zijn:

- de door de kinderrechter vastgestelde concrete bedreigingen;
- de te bereiken resultaten om die bedreigingen uit de wereld te helpen;
- de voor het resultaatbereik noodzakelijke activiteiten;
- wanneer de resultaten en de activiteiten bereikt moeten zijn;
- de in te zetten hulp en hulpmiddelen en het tijdstip van die inzet;
- de momenten van (tussentijdse) evaluatie;
- duidelijkheid over wat er bereikt moet zijn om de ondertoezichtstelling en/of uithuisplaatsing te kunnen opheffen;
- duidelijkheid over het omgaan met het geven en verkrijgen van informatie bij derden;
- samenwerkingsafspraken

6.

Het Plan van Aanpak is een dynamisch instrument. Het dient met regelmaat te worden geactualiseerd. Met name als er een nieuwe beschikking komt waarvan de concrete bedreigingen deels of geheel afwijken van die in de voorlaatste beschikking. Dit voorschrift is vastgelegd in het Besluit Jeugdwet artikel 4.2.4.

7.

Een Plan van Aanpak is toekomstgericht. Dat is de betekenis van het woord Plan.

Plan van Aanpak of Plan voor de Toekomst.

Heden en verleden behoren niet thuis in een Plan, uitgezonderd de door de kinderrechter vastgestelde bedreigingen.

Het format van de GI's in Nederland wijkt sterk af van dit principe. Plannen worden dan vervuld met vele, vrijwel onleesbare pagina's aan oude informatie die op geen enkele wijze een bijdrage levert aan het wegwerken van de vastgestelde bedreigingen.

In de praktijk komt bij jeugdzorgwerkers ook nog wel eens het misverstand voor dat het Plan van Aanpak en de evaluatie daarvan het Plan van Aanpak is.

De evaluatie van het Plan van Aanpak vindt pas plaats als het einde van het traject in zicht komt. Dan dient immers vastgesteld te worden, op basis van evaluatie van het Plan, in hoeverre de afgesproken resultaten zijn behaald en wat er de oorzaken van zijn als dat niet of maar ten dele is gelukt. Het Plan van Aanpak en de evaluatie daarvan zijn daarom de basis voor een beslissing beëindiging of verlenging van het traject.

De Stichting Kwaliteitsregister (SKJ) neemt de wet, ook op dit punt, zeer serieus. Op de site van de SKJ staan de oordelen van de Tuchtcolleges naar aanleiding van klachten over het niet of niet tijdig vaststellen van een Plan van Aanpak door een jeugdzorgwerker.

Waar G.I. staat kunt u ook lezen JB- Jeugdbescherming, WSG- Schrikkergroep of LdH- Leger des Heils.

Drs. H. Berndsens, Gedragwetenschappelijk en juridisch onderzoeker/adviseur.

Stichting Onafhankelijk Dossieronderzoek Jeugdzorgsysteem.

Herschreven door B.J. van der Kooi, secretaris Dutch Child jeugdzorgslachtoffers, mei 2023